

ζύγισις ἦν ἀκριβής, ἡ ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἀναχωρήσεως μέχρι τῆς ἐν Λίβερπουλ ἀφίξεως τοῦ φορτίου ἐπελθούσα ὀθενδήποτε διαφορὰ, ἀφορᾷ οὐχὶ τὸν πωλητὴν ἀλλὰ τὸν ἀγοραστὴν, ὅστις κατὰ τὸν Νόμον 35 § 5—8 (18—1) τῶν Πάνδ. φέρει καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς σταθμῆσεως κινδύνους.

Ἄριθ. 793. (1896)

Εἰσηγητὴς ὁ ἐφέτης κ. ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἰσχυροπόησις συμβάσεως.—ἀρραβῶν.—ἐπιστροφή καὶ ἀπόδοσις διπλάσιου.—αἴτησις περὶ ἀποζημιώσεως

Ἐπειδὴ κατὰ τὰς διατάξεις τῶν νόμων περὶ ἰσχυροποιήσεως τῶν συμβάσεων ὁ λαμβάνων ἀρραβῶνα δοθέντα πρὸς ἐκτέλεσιν τῆς συμβάσεως καὶ ἐπίρρωσιν αὐτῆς, ὑποχρεοῦται οὐ μόνον εἰς τὴν ἐπιστροφήν αὐτοῦ εἰς τὸ διπλάσιον ἀλλὰ καὶ εἰς ἀποζημιώσεις εὐθύνας, εἰς τὰς τῆς ἐκπληρώσεως τῆς συμβάσεως πρὸς τὸν ἕτερον τῶν συμβαλλομένων ὅστις ἐντεῦθεν ὑπέστη ζημίας, ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲ οὐ μόνον διὰ τῆς ἀγωγῆς ὁ ἐκκαλὼν ἰσχυρίσθη ὅτι τὸ ἀναφερόμενον ποσὸν (χρηματικὸν) ἐδόθη ὡς ἀρραβῶν πρὸς τὸν ἐφεσιβλήτον καὶ πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς γενομένης πωλήσεως τῶν ἀμῶν ἀλλὰ προσέτι καὶ διὰ τοῦ δοθέντος παρ' αὐτοῦ (ἐκκαλοῦντος) ὄρκου πρωτοδικῶς ἐβεβαιώθη τοῦτο.

Ἐπειδὴ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει οὐκ ὀρθῶς παρὰ τοῦ Πρωτοδικείου καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 1116 (1887) ἀποφάσεως ἀπερρίφθη ἡ ἐν τῇ ἀγωγῇ τοῦ ἐκκαλοῦντος ἀπαιτήσις περὶ ἀποζημιώσεως, παραδεχθέντος τοῦ Δικαστηρίου ὅτι μόνον τὴν ἐπιστροφήν τοῦ ἀρραβῶνος ἐδικαιούτο ν' ἀπαιτήσῃ, τούτῳ δὲ τῷ λόγῳ ἡ ἀπόφασις αὕτη εἶναι μεταρρυθμιστέα δεκτοῦ γενομένου τοῦ σχετικοῦ λόγου τοῦ ἐκκαλοῦντος ὡς βασιμίου.

Ἄξιότιμε Φίλε καὶ Συνάδελφε ! (*)

Εὐχαριστῶ ὑμᾶς ἐπὶ τῇ ἀποστολῇ τοῦ ὑμετέρου νομικοῦ περιοδικοῦ. Ἀνέγων αὐτὸ ἐπισταμένως καὶ ἡ προσδοκία μου εἶνε ὅτι χρησιμώτατον τοῖς Θεμιστοπόλοις βοήθημα ἀποθήσεται.

Ἐπέστησα κυρίως τὴν προσοχὴν μου εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἐφετείου τῆς ἡμετέρας πόλεως, διότι ἰδιαίτερος μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ ἐν τῷ Δικαστηρίῳ τούτῳ ὀρθὴ ἀπονομὴ τῆς Δικαιοσύνης.

*) Συνάδελφος ἐκ τῶν παρ' ἡμῖν ἐγκριτοτέρων ἐπέστειλε τῇ Πνυκί ἀξίως προσοχῆς κρίσεις καὶ παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑπ' ἀριθ. 786 καὶ 787 π. ε. ἀποφάσεων τοῦ Ἐφετείου Πατρῶν ἐν τῷ προηγουμένῳ φύλλῳ δημοσιευθειῶν.

Δὲν εὗρον ἀναμφισβήτηως ὀρθὰς τὰς λύσεις τῆς ὑπ' ἀριθ. 786 ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὸ ζήτημα ποῖος νόμος κανονίζει τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα τῶν συμβάσεων ὁ τοῦ τόπου ἐνθα γίνεται ἡ δίκη ἢ ὁ νόμος τοῦ τόπου ὅπου ἡ σύμβασις συνήφθη; τὴν πρώτην γνώμην ἀποφαίνεται ἡ ἀπόφασις τὴν πρεσβεύει ὁ Millermaier, λέγων ὅτι διὰ τῶν ἀποδείξεων θέλομεν νὰ πείσωμεν τὸν δικαστὴν ὅστις θὰ δικάσῃ, οὗτός δὲ τὴν πεποιθήσιν του ὀφείλει νὰ ρυθμίσῃ κατὰ τοὺς ἐγχωρίους νόμους; σύμφωνος καὶ ὁ Linde ἀλλὰ πολεμᾷ τὴν γνώμην ὁ ἡμέτερος Οἰκονομίδης τασσόμενος ὑπὲρ τῆς ἐναντίας, ὑποστηριζομένης ὑπὸ τῶν Merlu καὶ Felix λέγων ὅτι, ὁ ἐπιχειρῶν πράξιν τινὰ νομικὴν ἐν ὀρισμένῳ τόπῳ χρεωστῆ μὲν νὰ ἐξασφαλίσῃ αὐτὴν διὰ τῶν ἀναγκαίων ἀποδεικτικῶν μέσων, ἀλλ' ἀγνοῶν ποῖον δικαστήριον θὰ δικάσῃ, ἀρκούντως ἐκπληρᾷ τὸ καθήκον αὐτοῦ τοῦτο ἂν προμηθευθῇ καὶ μόνον τὰ ἀποδεικτικὰ μέσα τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου τῆς πράξεως διαγραφόμενα. (Οἶκον. Ἐγγ. ἔκδοσις Δ' σελ. 18 σημ. 7.)

Ἡκιστα χρησιμεύει ὑπὲρ τῆς ἐν τῇ ἀπόφασει λύσεως ἡ εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἀστυκοῦ ἡμῶν νόμου παραπομπή, διότι κατ' αὐτὸ αἰ ὑπὸ Ἑλληνας ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ ἐπιχειροῦμεναι νομικαὶ πράξεις εἰσὶν ἰσχυραὶ εἴτε καταρτισθῶσι κατὰ τοὺς τύπους τοῦ νόμου τοῦ τόπου ἐνθα συνάπτονται, εἴτε κατὰ τοὺς τύπους τοῦ ἐλληνικοῦ νόμου ἀλλὰ ζήτημα τύπων δὲν ἐπρόκειτο.

Κατ' ἐμὲ κριτὴν ἀκριβῶς οὔτε συγκρούσιν ἔχομεν νόμων εἰς τὴν περίστασιν περὶ ἧς ἐπρόκειτο. Τὸ μαρτυρικὸν μέσον ἐπὶ ἐμπορικῶν ὑποθέσεων δὲν εἶνε συγχωρητὸν ἀπολύτως οὔτε κατὰ τὸν Ἑλληνικὸν νόμον, διότι ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς ὀρθῆς κρίσεως τοῦ Δικαστηρίου ἀλλὰ τὸ Δικαστήριον καὶ καθ' ἡν περίστασιν ἤθελε παραδεχθῆ ὡς ὀρθοτέραν τὴν γνώμην ὅτι οἱ νόμοι τῆς πολιτείας τοῦ Δικαστηρίου κανονίζουσι τ' ἀποδεικτικὰ μέσα, ἐν τῇ ὀρθῇ κρίσει αὐτοῦ εὐρίσκει πρέπον ἐὰν τρόντι ὁ νόμος τοῦ τόπου τῆς συμβάσεως ὅστις εἶνε καὶ νόμος τῆς πατρίδος τῶν ἀλλοδαπῶν δὲν ἐπιτρέπῃ τὴν μαρτυρικὴν ἀπόδειξιν, ὅπερ ἦν ἀντικείμενον ἀποδείξεων, νὰ ἐπιτρέψῃ αὐτὸ ταύτην, ἐνῶ ὁ ἀλλοδαπὸς ὀφείλεν ἐκεῖ νὰ προμηθευθῇ ἐγγράφον, ὅπερ καὶ εἰς τὸ ἐλληνικὸν Δικαστήριον δύναται νὰ παραγγῆ;

Τότε ἡ διεξαγωγὴ τῶν ἀποδείξεων γενήσεται ὅπου συνήφθη ἡ σύμβασις καὶ θὰ χρησιμεύσωσι μάρτυρες, ὧν ὁ ἴδιος αὐτῶν νόμος θεωρεῖ οὐχὶ φερεγγύους τὰς καταθέσεις!

Οὔτε εἰς τὴν ὑπ' ἀριθ. 787 ἐτέραν ἀπόφασιν τοῦ Ἐφετείου ἡμῶν εἰμποροῦμεν ἀμερίστως νὰ δώσωμεν τὴν ἐπιδοκιμασίαν ἡμῶν, ἀποφαινομένην ἀπεριορίστως ὅτι ὁ λύσας νομικὴν ὑποχρέω-

σιν ἐκ συνενοχῆς ἔχει ἀναγωγὴν πάντοτε κατὰ τῶν συνυποχρέων, οὓς πληρώσας ἀπήλλαξε· διότι ὑπάρχουν καὶ ἐξαιρέσεις· λ. χ. ἀναγωγὴ δὲν ἐπιτρέπεται κατὰ τὸν νόμον, προκειμένου περὶ συνενοχῆς ἐξ ἀδικήματος παρὰ πολλῶν ἐκ δολίας προαιρέσεως ἐκτελεσθέντος.

Σοὶ ἐσημείωσα ταῦτα φρονῶν ὅτι, προκειμένου περὶ ἀποτελεσματικῆς ἐξυπρητήσεως τῆς Δικαιοσύνης τοῦ τόπου μας ἐπιβάλλεται ὑμῖν καὶ ἡ χρῆσις ἡλεκτρικῶν προβολῶν, οἵτινες σήμερον κατήντησαν ἀπαραίτητοι.

Χαῖρε!

Ὁ φίλος καὶ συνάδελφος

* *

Ἐν Πάτραις τῇ 22 Μαρτίου 1897.

ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ

Ἀπόφασις ἀκυρωτικῆς τῆς 1 Ἰουλίου 1896 (*)

Σύμβασις τυχηρά.—ἀγωγῆ.—ἀποδοχὴ συμβιβαστικῶς μέρους ἀπαιτήσεως.—ἄκυρος ὁ τοιοῦτος συμβιβασμὸς ἔνεκεν τοῦ ἀκύρου τῆς τυχηρᾶς συμβάσεως.

Ἐπειδὴ ὀρθῶς τὸ Ἐφετεῖον διὰ τῆς ἀναίρεσιβαλλομένης ἀποφάσεώς του σκέπτεται ὅτι, κατὰ τὸ κοινὸν—ρωμαϊκὸν—δίκαιον ἀπαγορεύονται ἀπολύτως συμβάσεις σκοποῦσαι τὴν πληρωμὴν τῆς διαφορᾶς τοῦ τιμήματος (Differenzgeschäfte), διότι αἱ τοιαῦται συμβάσεις εἰσὶ καθαρώς τυχηραὶ καὶ δὲν παράγουσιν ἐνοχικὰ ἀπο-

[*] Ἱστορικὸν

Ἐμπορος τις ἐν Ἀμβούργῳ Θ. Τ. ἐνήγαγεν ἕτερον τὸν Χ. πρὸς πληρωμὴν μάρκων 9256 ὀφειλομένων ἐξ ἀγοραπωλησίας καφῆ ἐπὶ μελλούσῃ παραδόσει. Προκειμένης συζήτησεως, οἱ διάδικοι διὰ πρακτικῶν συνεβίβασθησαν, ὑποσχθέντος τοῦ ἐναγομένου νὰ πληρῶσῃ πρὸς ἐξόφλησιν μ. 2500 ἐντόκως, καὶ ἀποδεχθέντος τοῦ ἐνάγοντος. Ἀποθανόντος τοῦ Τ (ἐνάγοντος) ὁ ἐκτελεστῆς τῆς διαθήκης του ἐνήγαγε τὸν ὀφειλέτην πρὸς πληρωμὴν τοῦ ἐκ τοῦ συμβιβασμοῦ ποσοῦ ἐνώπιον τοῦ Πρωτοδικείου Νορδχάουζεν. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς ἀγωγῆς ταύτης ὁ ἐναγόμενος προσέβαλε τὸν συμβιβασμὸν ὡς ἄκυρον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἡ ὁμολογηθεῖσα ἀπαίτησις ἦτον ἐπίσης ἄκυρος ὡς ἐρειδομένη ἐπὶ τυχηρᾶς συμβάσεως. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὴν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἀναγνώρισιν τῆς ἀπαιτήσεως προσέβαλεν ἄγνοίαν τοῦ ἀκύρου τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως, οὗ ἔνεκα καὶ δὲν ὑπέβαλεν ἔνστασις ἀκυρότητος.

Τὸ Πρωτοδικεῖον ἐδέχθη τὴν ἀγωγὴν τοῦ ἐνάγοντος ἀλλὰ τὸ Ἐφετεῖον ἀπερρίψεν αὐτήν. Ἡ ἀίτησις ἀνιέρσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀκυρωτικῶ ἀπερρίφθη.

τελέσματα. Συνεπῶς αἱ τοιοῦτου εἶδους συμβάσεις δὲν δύνανται νὰ χρησιμεύσωσιν ὡς βάσις νέων ἐνόμων καὶ ἐγκύρων σχέσεων. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου λοιπὸν, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι προκειται περὶ συμβιβασμοῦ γενομένου ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, οὐδεμίαν δύναται νὰ χωρήσῃ ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἀκυρότης δικαιοπραξίας δὲν δύναται νὰ καλυφθῇ δι' ἐπακολουθήσαντος συμβιβασμοῦ τῶν συναλλαξαμένων, εἴτε ἐὰν διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ σκοπῆται ἡ ἀντικατάστασις τῆς προϋπαρχούσης ἐνόμου σχέσεως δι' ἄλλης, εἴτε ἡ διατήρησις αὐτῆς μέτινας διαφορᾶς. Καθόσον πάντοτε ἐξετάζεται τὸ ἐγκυρον τῆς ἀρχικῆς δικαιοπραξίας, μὴ ἐπιτρεπομένης οὔτε ἀνανειώσεως οὔτε ἀναγνώρισεως αὐτῆς ἐγκύρως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου πράγματι ἡ ἔνστασις τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως ὡς τυχηρᾶς δὲν εἰχεν προβληθῆ κατὰ τὴν προδικασίαν, ἀλλὰ καὶ ἐν περιστάσιν καθ' ἣν προεβάλλετο τοιαύτη ἔνστασις ἀπ' ἀρχῆς, οἱ δὲ διάδικοι διὰ τοῦ συμβιβασμοῦ ἐσκόπουσαν νὰ καταργήσωσιν καὶ αὐτὴν τὴν τῆς ἀκυρότητος τῆς ἀρχικῆς συμβάσεως ἔνστασις, ὁ τοιοῦτος συμβιβασμὸς οὐδαμῶς θά ἠδύνατο ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν δύναται, νὰ ἄρῃ τὰς συνεπειὰς τῆς ἀκυρότητος, διότι δὲν ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῶν διαδικῶν νὰ ἀναιρῶσιν τὰς ἐν τῇ φύσει τῶν ἐνόμων σχέσεων ἐγκειμένης ἀκυρότητος τοῦ νόμου. Ἐνεκεν ὅλων τούτων, τὸ Δικαστήριον τοῦ πρώτου βαθμοῦ ἡμαρτεν ὁμολογουμένως ἀποφράνμενον ἀπαράδεκτον τὴν ἀγωγὴν, διότι δὲν ἐπιτρέπετο δῆθεν εἰς τὸν ἐναγόμενον νὰ προσβάλλῃ τὸν συμβιβασμὸν ὡς ἄκυρον, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἐξ ἀγνοίας παρέλειψε νὰ προτείνῃ τὸ ἄκυρον τῆς τυχηρᾶς δικαιοπραξίας· καθόσον ὁ νομικὸς λόγος τῆς ἀκυρότητος τοῦ συμβιβασμοῦ, δὲν εἶνε ἡ ὑπὸ τοῦ ἐναγομένου γνώσις ἢ ἀγνοία τῆς ἀκυρότητος τῆς συμβάσεως, καὶ ἡ πρότασις σχετικῆς ἐνστάσεως ἢ παράλειψις αὐτῆς, ἀλλὰ τὸ ἀπολύτως ἄκυρον αὐτοῦ, ἐφ' ὅσον ἐρείδεται ἐπὶ τῆς συμβάσεως ἀπαγορευομένης ὑπὸ τοῦ νόμου.

ΝΙΚΟΣ Γ. ΑΝΑΓΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

Δικηγόρος

ΤΟΙΣ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΑΙΣ

I Βίναι ἐγκυρον πρωτόκολλον καταμετρήσεως ἀδελώτου οἴνου μὴ συνταχθὲν ἐπιτοπιῶς ;

II Δύναται ὁ ἐνοικιαστῆς νὰ ἐναγάγῃ τοὺς φορολογουμένους ἐκείνους, ὧν ὁ οἶνος δὲν καταμετρήθη ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου τεταγμένης προθεσμίας, καὶ ποία ἔσεται ἡ βάσις τῆς ἀγωγῆς τούτης;

Τύποις Π. Βύμορφοπούλου